

Evas bröllop : novell

Axelson, Maximilian,

59 C Br.

National Library
of Sweden

Roman.
Sv.
(P. 2.)

EVAS BRÖLLOP.

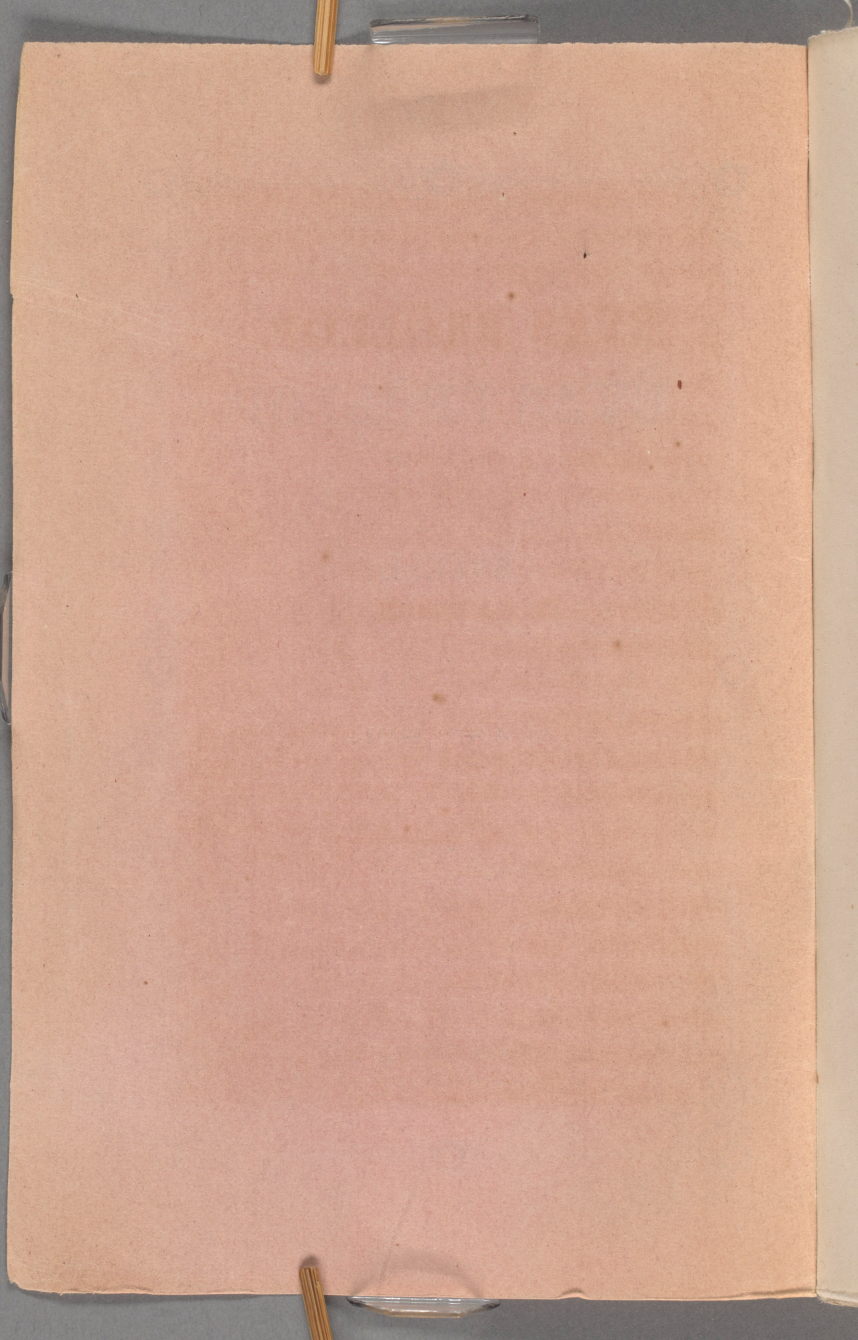
NOVELL

AF

M. AXELSON.

STOCKHOLM,
HOS J. W. LÖFVING,
Södermalmstorg.

EVAS BRÖLLOP.

NOVELL

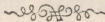
AF

M. AXELSON.

"Jag skulle vilja likna sådana varelser vid meteorer, hvilka väl för ett ögonblick med stor glans lysa — men endast för att straxt dö bort i mörker. Huru mycket herrligare äro icke de starka själarne; ty de äro som planeter; om deras himmel ibland tåras af störtskurar, eller om tunga moln då och då omtöckna dem, så gå de dock alltid ånyo fram i oförändrad klarhet."

(Ur sista kapitlet.)

STOCKHOLM,
HOS J. W. LÖFVING,
Södermalmstorg.

EVAS BRÖLÖF.

NOVELL

M. AXELSON

Stockholm, tryckt hos Joh. Beckman, 1858.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS JOH. BECKMAN,
1858.

I. KAP.

»Vid dessa ord förnam sergeanten en känsla af obehag, den han likväl icke för närvarande kunde förklara.»

Tofteborgs närmaste omgifningar äro visserligen rätt intagande, emedan de hufvudsakligast utgöras af en fruktrik trädgård och en högstammig park; men utanför den sednare har man också en naken hed, der endast den bruna ljungen trives.

Åt norr sträcker sig denna uppåt en högländt, mörk skogsbygd, från hvilken en elf i brusande kaskader störtar sig ned mot det jemna fältet, men likväl der undviker den ödsliga heden, och i stället söker sig en angenämare väg genom vackra löfskogsängar, till dess den ändtligen vid herregården går att afspegla en hög, hvitmenad bostad.

Vi sade, att elfven undvek den ödsliga heden; men så gjorde icke ett par lustvandrande människor, hvilka dock, efter behag, kunnat föredraga ett besök i den skuggrika parken.

Från den utgingo de i stället; ty solen lyste så gladt på den brunröda ljungen och dess täcka blommor, att de tydligen sågo, huru äfven der fanns skönhet.

De promenerande voro en sjuttonårig brunnett och en ung militär; de gingo förtroligt bredvid hvarandra, och när deras blickar då och då möttes, såg man dem glimma med en sällspord värma.

— Ljungblommorna äro just lika vackra som en hel hop af våra förnäma trädgårdsväxter, sade flickan, i det hon af dessa hedens rosor bröt sig en qvist och höll den upp emot följeslagaren.

— Men de stå ändå i ödemarken, svarade denne med någon bitterhet; och jag skulle just vilja likna dem vid oss plebejer, som äro utestängda ifrån eller åtminstone förbisedda hos de store, för det vi ej ha ett nog högtättadt namn eller en nog klingande titel.

— Herman! utropade flickan lifligt och lade sin hand sakta på den unges arm.

— Eva! svarade han, är det osant hvad jag säger?

— Tyvärr, icke alldeles; men att höra dessa ord i din mun, Herman, just af dig, säger jag ännu en gång, det hade jag knappast väntat.

— Förlåt mig, Eva! Det är ej af otacksamhet mot dig som jag så yttrade mig; ty du, om någon, har i detta fall visat dig så fördomsfri, att jag tviflar på, att många skulle göra det efter. Har du icke lofvat att bli min, att tillhöra mig? — en fattig underofficer, en sergeant, som aldrig skall erhålla så mycket som löjtnantsgraden; — men din far, Eva, tror du, att han har samma åsigter, som du, i detta fall? Nej, för honom är och förblir jag icke mer än på sin höjd hans salig frus systerson, en aflägsen släkting, den han väl kan ha till bokhållare på sin gård, men alls icke till sin måg. Nej — nej — en major ger icke sin dotter till en sergeant!

— Sergeant, kära Herman? Du blir snart fanjunkare, har du sagt; och då får du ju bo-

ställe och kan föda både dig och hustru — i fall icke annars din hustru är nog stolt att vilja föda sig sjelf.

— Föda sig sjelf? Hvarföre skulle hon det behöfva göra? Det är ju alltid mannens skyldighet, vet jag.

— Ja så, har du också de der trångbrö-
stade åsigterna? Vill äfven du, att qvinnans
omyndighetstillstånd aldrig skall ta slut, och
att hon från vaggan till grafven skall anses
och behandlas som ett barn? Tror du icke,
att qvinnan också har sin sjelfständighetskän-
sla, och att det är lika påkostande för henne,
som för mannen, att äta nådebröd?

— Käraste Eva! Icke är det nådebröd,
som hustrun förtjenar genom sitt arbete hemma
i hushållet och genom den omtanka, som der
ordnar och förkofrar allt?

— Der ha vi åter den der åsigten, att
anse hustrun blott och bart som en hushåller-
ska; men tro mig, du, Herman, en kvinna,
som något tänker sig för, finner sig litet be-
låten med den äran. Om mannen vore aldrig
så rik, men hustrun icke fört något i boet,
så är hon i och för sig sjelf ovilkorligen lika

arm, som förut, d. v. s. icke i vanlig mening, utan så, att hon, så väl som hvarje annan menniska, behöfver en sjelfständig ställning, om hon rätt skall kunna verka för familjen. Men, ännu en gång, en sådan ställning kan hon aldrig få, om hon vid hvarje förekommande utgift måste anlita sin mans kassa. Besinna, käre Herman, huru många familjer, som blifvit bragta till tiggarestafven bara för det, att hustrun, lika enfaldigt som godtroget, låtit mannen ensam fäkta och arbeta för bådass bestånd. Medan han då så småningom blifvit ruinerad, har hon i allsköns ro gått och syslat litet i hushållet, men kanske användt den mesta tiden vid romanen eller pianot. Och först, när de begge i en hast stått på bar backe, ha deras ögon blifvit öppnade, och då ha de insett, huru det rätteligen borde ha varit.

— Kan så vara; men allt detta säger du mig visst, på det jag icke skall känna det alltför förödmjukande att af min hustru få största förmögenheten.

— Alls icke; när du sjelf har så mycket, att du sjelf kan försörja dig, behöfver väl icke den omständigheten såra din manliga stolthet;

och dessutom, hvarföre skall just den manliga stoltheten alltid smickras? Mån'tro icke kvinnan också kan vilja tillfredsställa sin?

— Visserligen; och därför kommer kanske en dag, då denna stolthet frågar: hvarföre valde du en sådan make, så arm, så obetydlig — och då?

— Och då, afbröt Eva hastigt, då svarar hjertat så här: denne make, som synes *dig* så obetydlig, betyder tillräckligt för *mig*, emedan han är det käraste jag eger. Och äfven du, kära stolthet, bör genom detta val känna dig tillfredsställd; ty just det visar, att du är själfständig nog att förakta, hvad den stora hopen tror och dömer!

Vid dessa ord förnam sergeanten en känsla af obehag, den han likväl icke för närvarande kunde förklara.

En stunds tystnad inträdde härvid samt fortfor ända till dess de unga, vid hedens slut, befunno sig i närheten af en enstaka, naken bergskulle. Det var i dess grannskap som Tofteborgsån bildade sina brusande vattenfall, der den sjöng ett ljudeligt farväl åt den tysta skogen.

Framför nyssnämnde kulle stannade de promenerande och Eva upptog då åter samtalets afklippta tråd.

— En bra ful kulle, yttrade hon, och den har också namn derefter.

— Djefvulsklinten, ja! inföll Herman; men kanske Eva icke hört, huru den fått en sådan benämning?

— Icke på annat sätt, än att Hin Onde här säges ha tagit en karl!

— Något annorlunda låter historien, åtminstone så som jag för några dar se'n hört den berättas. I de tider, då presterna här som värst grasserade, hade en man blifvit bannlyst för någon kärlekshandel med en förnäm mans dotter. Han irrade då länge fridlös omkring i bygderna, och öfvergifven af alla fattade han till sist det förtviflade beslut, att anropa djefvulen om hjälp. Satan var medgörligare än människorna och lofvade till och med att anskaffa den bannlyste dess käraste åter. För att vinna henne behöfdes endast en hel kort besvärjelsesång. Straxt efter denna uppgörelse fick den bannlyste se, hvar hans stolta flicka kom gående ute på heden. Han

steg då upp på berget här, och när kärestan kommit midtför detsamma, sökte han först med goda ord locka henne till sig. Men hennes samvete tillät henne icke att komma. Då sjöng mannen på det mest hänförande sätt följande:

“Kom, O kom!

Vänd dig ej om!

Christus dig stjelper,

Djefvulen hjälper,

Kom! kom!”

Och knappt hade han sjungit ut de sista orden, förrän flickan i vild ifver sprang upp på berget, och föll i hans famn. Men se! — I detsamma kom der en häftig hvirvelvind och ryckte dem bort, båda två, och en stor eld flammade upp på bergskullen och förstörde der det minsta grässtrå. Sedan den dagen växer ingenting mer deruppe; men berget heter efter den betan — Djefvulsklinten. Så lyder berättelsen, som har alla tecken att vara en gammal munkdikt.

— En rätt egen historia, anmärkte Eva — men den har nog en djupare betydelse, än det vid första påseende kan tyckas. Mig synes

den häntyda på en kärlek, som uppostrar allt, både lif och salighet, för den älskade — jag menar helt enkelt kvinnans kärlek. Ja, fortfarande flickan, i det hon häftigt fattade sergeantens hand och med en djup blick mötte hans ögon, det känner jag förvisst — för dig, Herman, skulle jag våga lika mycket, som hon, om hvilken du nyss berättade!

Herman svarade ej med ord; hans hand tryckte blott fastare, än förut, den älskades.

De vände nu åter till hemmet.

II. KAP.

»När Eva uttalade denna titel, såg han, som bar den, huru ett visst bryderi röjde sig i flickans både blick och tal.»

Några dagar efter nyss omförmälda promenad hade man främmande på Tofteborg.

Löjtnant Edelstjerna gjorde der sin första visit. En rätt ståtlig officer, hvars bleka kinder och mörka, eldiga ögon redan väckt mer än en skönhets lifligaste intresse.

Bland de talanger, som isynnerhet göra sällskapslifvet angenämt, är onekligen den musikaliska, och med denna var Edelstjerna i icke ringa grad införlifvad.

Detta var allmänt känt i hela provinsen, och ej underligt således, att löjtnanten i dag blef ombedd att låta höra den äfven hos herrskapet Ehrencrantz på Tofteborg. Man be-

höfde ej länge persvadera, så mycket mer som den artiga uppmaningen utgick från fröken Evas rosiga läppar.

Snart hördes från pianot de renaste ackorder, och med en sällspordt välljudande tenorstämman afsjöngs der följande, så kallade

Längtan:

När sommaren han andas ur den blånande skyn,
Och rosorna blomstra med fröjd,
När foglarne sjunga vid lundernas bryn
Om all glädje i dal och på höjd;

Då vandrar jag här ensam och så sorgsen i sinn'
Och spörjer i grönskande dal,
Om ingen det finnes, som önskar bli min
Af de tjusande tärnornas tal.

Dock ingen hör jag svara mig, men fogeln på gren
Han smeker sin käreasta ömt.
Så glad är den lille; han funnit sig en;
Men, ack! mig ha ju alla förglömt.

O! vore jag nu solen, som på himmelen gick,
Och lyste från kust och till kust,
Ej rosorna dolde sig då för min blick
Och jag kysste dem alla med lust.

Och vore jag sjelf blixten, som i rymderna for,
Och ginge på flammande stig,

Nog skulle jag tända en låga, så stor,
Att väl någon brunne med mig.

Ja! vore jag på jorden blott en skummande flod,
Hur skulle ej hasta min fart!
I brusande vågor jag ginge med mod,
Att i djupet få störta mig snart.

Hur skönt att der med stormarne få tråda gladt sin
dans,
Vid bränningars djerfva musik,
Att spegla allt skönt, som i rymderna fanns,
Och att blifva så himmelen lik.

Men ej jag är en blixst och ej en brusande ström,
Ej solen i glänsande sky;
En ungersven är jag, och kärlekens dröm
Jag beständigt ser nalkas och fly.

Så närma dig, du tärna der, så mild och så skär,
Till trånande blomster på hed,
Gjut svalka som flod, lys som blixten mig här,
Sprid din värma som verldssol hit ned!

Ej längre då jag klaga skall att verlden är tung,
Ej sörja på villande hed,
Af värmande kyssen jag evigt blir ung,
Och jag flyttar så himlen hit ned.

Mot sångens slut lät löjtnanten liksom i
tankarne en innehållsrik blick halka åt sidan.

Den mötte ganska riktigt ett par andra, ej ointresserade ögon, och jagade en hastig, omedveten rodnad på en viss fin kind.

Kort derpå inträdde Herman, sergeanten, den vi på heden lärt känna. När löjtnanten först fick se denne, flög ett sällsamt uttryck öfver hans anletsdrag, och ovilkorligen vände han sig hastigt mot fröken Eva, hvilket också föll sig så mycket lämpligare, som det var just hon som för den främmande nu presenterade sin kusin, sergeant Alm.

Sergeant! Hvilket simpelt ord! Den staccars Herman skulle i detta ögonblick ha velat uppföra mycket nog, om han varit den snöpliga titeln qvitt. Sergeant! När Eva uttalade denna titel, såg han, som bar den, huru ett visst bryderi röjde sig i flickans både blick och tal. Den ende i sällskapet, som härvid tycktes befinna sig mer väl än illa, var Edelstjerna, och en van observatör skulle lätt ha märkt, huru ett fint, till halfs triumferande, löje föddes på dennes läppar, så snart ordet sergeant blifvit nämndt.

Med finaste belevnhet gick löjtnanten emellertid den nykomne till mötes och helsade

honom nära nog som en gammal vän och bekant.

De båda militärerna voro ett par ståtliga karlar tillsammans, och det skulle för en obekant varit alldeles omöjligt att gissa, hvilken-dera af dem som var underofficeren. Och detta emedan de båda i utseende och hållning tycktes aldeles jemngoda.

Det må här anmärkas, att sergeanten fått en lika god uppfostran som någonsin löjtnanten. Och likväl hade han ej avancerat längre än till underofficer. Hvarföre? Jo, emedan hans far, den gamle, aktningssvärde kapten Alm, så önskat.

Denne krigare, som under en fyratioårig tjenstemannabana erhållit mer blesyrer och bräckligheter, än utmärkelser och inkomster, såg ingen lott sämre än en fattig officers; och när derföre hans egen son nödvändigt ville bli militär, måste han lofva att, i sådant fall, kvarstanna inom underofficersgraderna. Han behöfde der, menade den gamle, ej lefva på så stor fot och kunde vida förr komma till en säker bergning. Kunskafer skulle han få in-

hemta, och det i lika stort mått, som de vanliga löjtnantsämnen. Och häri höll gubben ord.

Vi återvända nu till de båda militärerna. Desse kommo snart i samtal med hvarandra, och af hvad de då yttrade, var isynnerhet följande anmärkningsvärdt.

— Herr Alm är ju vid W:s regemente? frågade löjtnanten.

— Ja, svarade sergeanten kort och godt.

— Så mycket bättre, vi bli då kamrater. Som herrn kanske vet, har jag just i dessa dar haft den lyckan att få transport till major Ehrencrantz' kompani.

— Ja, jag har hört det.

— Förlåt, att jag så hastigt byter om samtalsämne, sade löjtnanten nu i något lägre ton och förde sergeanten bort till en fönsterfördjupning; skall icke herr Alm, som är känd i orten, kunna ge förslag på något hyggligt ställe, der man kunde bli inackorderad?

— Jag vet verkligen icke något för tillfället.

— Hör på ett ord, som likväl bör bli oss emellan. Tror icke herrn, att det händelsevis

kunde fås ett rum till och med här på Tofteborg? Det är visserligen en djerf önskan; men kanske den ändå möjligen kunde uppfyllas?

— Jag tror knappast det; ty rätt så stor byggnad här än är, så äro, märkvärdigt nog, alla lägenheter så upptagne, att här, med undantag af gästrummen, icke finnes något rum ledigt. Det enda kunde vara mitt, under den tid jag är på mötet.

— Rätt ledsamt; men jag får väl ta saken lugnt, och för resten blir ju det här, som sagdt var, oss emellan.

När här omförmälde personer sednare på qvällen befunno sig hvar på sitt rum, var det helt olika tankar som upptogo dem.

Eva tänkte: en intressant karl, löjtnant Edelstjerna; skada att icke Herman... Hon afbröt här sjelf meningen, utan att göra sig reda för dess fortsättning, kastade i samma ögonblick en flygtig blick i toiletspegeln och fattade en af Sues nyaste romaner....

Nästan samtidigt gick löjtnant Edelstjerna med stora steg fram och åter på sitt kammar-golf och mumlade der halfhögt: En sådan drum-

mel — en simpel underofficer; men vänta — vänta bara!...

Men sergeanten stod härunder med korslagda armar framför sitt fönster och fästade en mörk blick på det ljussken, som från öfra våningen och fröken Evas rum for långt utåt trädgården. Underliga hvälfde sig tankarne i hans hjerna, och det slutligen så lifligt, att de gáfvo sig luft i ord. Det var likväl ej många sådana som dervid gingo öfver läpparne; det var blott ett enda, men detta med särdeles stark tonvigt uttaladt — det var det lumpna ordet: *Sergeant!*...

Fjorton dagar derefter kom der ett embetsbref till sergeanten; det innehöll ordres, att denne inom tre veckor skulle afgå med en kommendering till Malmö.

III. KAP.

»O, att jag finge älska dig, så som jag ville!»

Malmö fästning har ett rätt angenämt läge, med sin fria utsigt öfver den gamla handelsstaden samt Öresund och dess båda strandbygder.

Å ena sidan ligger här halfva södra Skåne öppet för blicken, och kan man på det hållet beqvämt se Lunds mer eller mindre lärda akademiska medborgare öfver axeln. Men i vester, huru tilldragande stå icke der de högresta tornspirorna i Struensees stad — Struensees och Mathildas!

Ditåt rigtades också begärligt en viss sergeants hela uppmärksamhet, der han, nyligen anländ till fästningen, gick och mediterade på dess vallar.

Stackars Herman! ty det var just du, som här gick så ensam, äfven för dig var ej historien obekant om den olyckliga drottningen, hvars namn nyss blifvit nämnt jemte hennes lika olycklige älskares.

Vår underofficer tänkte också på dessa personers öde; ty rätt så krigare han var, erinrade han sig detta vida liffigare, än minnet af den så ofta besjungne Holger Danske, eller af de män, som året 1660 så manligt skiftade hugg invid Danmarks kungastad — erinringar, hvilka eljest så lätt kunnat väckas vid en blick emot seländska stranden.

Men den unge mannen var kär och hade redan i hela två veckorna varit skild från föremålet för sin låga.

Två veckor — hvilken ändlös tid för ett varmt hjerta! Ej underligt då om Hermans tankar företrädesvis dröjde vid de föremål vi nyss nämnt.

Men bäst han nu i djupsinnigt begrundande stod och såg bortåt det väna Seland, kom der en soldat med ett nätt bref i handen.

Sergeanten blef då uppväckt ur sina dröm-

merier och fattade häftigt den kärkomna biljetten:

— Från Eva? — ja, verkligen! Men vill ni höra, huru en älskande qvinna skrifer?

“Dyraste min! Du är borta och med det-samma också jag, nemligen min själ, som ej vidare låter fångsla sig vid barndomshemmet, huru rikt detta ock må vara på oförgätliga minnen.

“Ty det är just dessa som rycka mig bort med sig dit, der jag i inbillningen ser, huru den käraste, jag i verlden har, går och drömer. Ja — drömma måste du; ty som en drömmare känner jag dig.

“Käre min Herman! Om jag ändå vore en liten fogel — nej, icke en liten fogel — utan en rätt stor sådan, som flöge i kapp med stormvinden — då, huru gladt skulle jag icke styra min färd mot södern och till dig! Men icke skulle vi då, som ett par dufvor, sitta och smekas vid den låga strandbrädden — nej, min Herman — jag skulle lyfta dig upp öfver denna lumpna jorden, högt, högt upp, så nära solen som vingarne kunde bära. Ty sådane äro vi till våra själar, att vi bättre

trifvas i solens och ljusets närhet, än i det dunkla stoftet.

“Men huru kom jag i en hast så högt, jag, som i verkligheten sitter så nedtryckt här hemma i mitt rum och ser ut i den töckniga höstdagen?

“Under de präktiga lindarne ligga derute löfven redan i hopar, gula, förbleknade, och det är, i sanning, en syn, som just icke är egnad att lyfta oss till några tankens höjder. Mig förer den att reflektera öfver lifvets ömklighet, skönhetens förgänglighet o. s. v.

“Ja — skönheten, isynnerhet människans kroppsliga — huru vanskelig är den icke, och huru tvetydig dess gåfva! Den stackars qvinna, som först i barndomen af gamla tanter och andra välmenta enfaldsmenniskor blifvit kallad vacker, och sedermera af hycklande väninnor och lorgnetterande småherrar fått rangen af en fulländad skönhet — huru hårdt får hon ej plikta för de sjelfkära tankar hon så småningom insupit!

“Fägringen vissnar, och hvad blir då den fordna huldgudinnan? För andra en passerad

kokett, men för sig sjelf — en varelse, bedragen på drömmen om lifvet.

“Ja, Herman! Kanske skall du sjelf, när de behag, man nu påstår mig ega, förbleknat — kanske skall du sjelf, säger jag, då draga dig tillbaka — ty hvad kan sedan hålla dig kvar? Icke min rikedom; den är ju blott ett hinder mer för din stolta sjelfständighetskänsla! — Men kanske min själs behag? Ack! Herman, jag fruktar, att jag icke alltid visat denna så älsklig, som jag bordt. Har jag icke varit kapriciös mot dig, ombytlig — ja, riktigt elak? Och du skulle ändå kunna fortfara att älska mig, då jag ej längre är skön?”

“Men, nej — förlåt mig, du, min dyraste — förlåt min orättvisa att för ett enda ögonblick kunna förgäta ditt ädla, ditt varma, herrliga hjerta? Du skulle upphöra att älska den, du i det en gång inneslutit? Nej, Herman, — och tusen gånger nej! Du kan ej kallsinnigt lemna den, som med sådan genkärlek, som jag, omfattat dig! Men huru kunna visa dig nog talande prof härpå i den bundna ställning, hvori jag nu befinner mig? Jag har här blott att utropa: O, att jag finge älska dig så, som jag ville!”

När sergeanten läst dessa ord, höll han plötsligen upp, stod några ögonblick försänkt i djupt begrundande och fortsatte derefter åter, med en skakning på hufvudet, den afbrutna läsningen.

“Men när“, hette det nu i brevet, “när skola vi hoppas att se de hotande hindren undanröjda, att se de skiljemurar nedstörtade, dem fördomen upprest emellan oss? Herman, Herman! Jag både fruktar och hoppas så mycket vid denna lifsfrågas lösande!

“Dock — huru kunna uttrycka allt hvad jag i närvarande ögonblick känner, hvad jag dagligen och stundligen erfar! Då jag nyss satte mig ned vid skrifbordet, tyckte jag mig likväl hafva en hel verld att framställa för dig — och nu? Sannerligen, ju fullare hjertat eller hufvudet är af känslor eller tankar, desto svårare ha dessa att få sig luft, att taga form af ord. Detta tror jag just är det rätt innerligas karakter.

“Men just nu kommer här någon ovälkommen besökande och afbryter min redan förut nog osammanhängande tankegång. Jag hör tydiligen stegen derute i salongen; därför far-

väl, kära Herman! Skrif snart, mycket snart. Dina ord kunna aldrig nog fort hinna

Din väntande Eva.“

“P. S. Det var Edvard, min egen älskade broder, som just nu anlände från Upsala. Det var han, den krabaten, som kom och störde mig, när jag nyss satt och skref så andäktigt. Men jag förlåter honom; ty nu har jag åtminstone fått en vän, med hvilken jag fritt kan sampråka om dig. Edvard berättade mig att här kommer ännu en person i huset i vinter, nemligen löjtnant Edelstjerna, som för några veckor se'n var här på visit, den der aftonen du minns, då vi varit ute åt heden och talat om Djefvulsklinten. Jag tycker att pappa gerna kunde ha nekat honom att komma hit; här blir nu alltid på något vis litet mera generadt än vanligt. Dock, man får finna sig i allt. Men på det nu icke detta postscriptum må bli lika vidlyftigt som sjelfva brevet, så skyndar jag att teckna din egen Eva, som med omgående nödvändigt vill ha svart på hvitt, att du ej förgäter henne, dernere i Malmö.“

Med blandade känslor höll sergeanten det

genomlästa brevet i handen; ty hans tankar gingo nu, pröfvande, åt tvenne håll — å ena sidan hvälfde de sig uteslutande kring den tju-sande Eva — å den andra kring den främ-mande löjtnanten, för hvilken han redan vid dess första uppträdande på Tofteborg känt en oförklarlig antipati.

Men med älskares vanliga tillit till det afgudade föremålet lugnade han sig dock slut-ligen genom denna "visshet", att Eva hade en alltför högsinnt karakter att lättsinnigt kunna fatta ett nytt tycke under de få månader hennes af fri vilja valde trolofvade vore från-varande.

Det bref han nu skref till henne andades derföre den varmaste tillgifvenhet och tillför-sigt till hennes trogna hjerta, och när denna skrifvelse var lyckligen expedierad, gick ser-geanten i en långt gladare sinnesstämning, än förut, på sin isolerade plats vid Öresund.

Emellertid förflöt en hel månad, innan nå-got nytt bref från Eva anlände, och det, som ändtligen, mot andra månadens slut, kom Her-man tillhanda, var ej på långt när affattadt i samma innerliga anda som det vi nyss åter-

gifvit. Och det var äfven vida kortare än detta — en visserligen icke oviktig omständighet; ty personer, som noga studerat det täcka könets natur, påstå med visshet, att när qvinnorna känna sig olyckliga eller öfvergifna, skrifva de, snart sagdt, ändlösa bref, hvaremot de, under glädjens och lyckans dagar, göra sina epistlar helt korta och knapphändiga.

Af Evas sednare bref må blott följande meddelas. Det lyder så här: "En tanke har fallit mig in, nemligen den, att de förhoppningar och framtidsplaner, vi i ungdomen anse som hufvudvilkoren för vår blifvande sällhet, ja, snart sagdt, för vår både timliga och eviga lycksalighet — att dessa förhoppningar — säger jag — blott äro sköna hägringar, förrådiska töckenbilder, hvilka hastigt försvinna, när förståndets friska vind spelar in i lifvets förhållanden."

Så snart sergeanten läst den skrifvelse till slut, der förestående ord förekommo, fattade han ofördröjligen pennan, för att i bref till Evas bror, barndomsvännen Otto, förfråga sig om sakernas nuvarande ställning på Tofteborg.

IV. KAP.

»Du må till och med lägga kvinnans oskuld i den ena vågskålen, när hennes fåfänga ligger i den andra, och jag slår vad, att du ändå, i nitton fall bland tjugu, med häpnad skall finna, huru den förra är oändligt lättare.»

“Jag vore en skurk“, skref Otto Ehrencrantz till sin kusin, sergeanten; “visserligen vore jag det, om jag ej här sanningsenligt ginge att framställa, hurudan ställningen för närvarande är på Tofteborg. Och likväl — huru svårt är det icke, då jag dervid om min egen syster måste fälla omdömen, hvilka, tyvärr, ej äro de gynnsammaste!

“Du frågar mig i ditt sednaste bref, om någon förändring försiggått i afseende på Evas tycke. Mitt svar härtill kan ej blifva annat

än det, att ett alltför stort omskifte deruti tyckes ha egt rum.

“Det är ingen annan än löjtnant Edelstjerna du har att tacka för detta förhållande. När denne först kom i vår familj, bemöttes han af Eva med vanlig höflighet, men alls icke mer. Ja, hon till och med yttrade någon gång enskildt till mig, att det hos honom fanns en öfverdrifven egenkärlek och en opassande förtrolighet, den hon för ingen del kunde fördraga, och att hon derföre, i få ord sagdt, ansåg mannen nära nog olidlig. Men då hon så talade, var det hennes medfödda stolthet som kände sig sårad.

“Den qvinliga fåfängan har deremot så småningom gifvit saken en annan vändning, och denna Evornas svagaste sida är det just som Edelstjerna anfallit.

“Stridens utgång är då lätt att ana; ty du må till och med lägga qvinnans oskuld i den ena vågskålen, när hennes fåfänga ligger i den andra, och jag slår vad, att du ändå, i nitton fall bland tjugu, med häpnad skall finna, huru den förra är oändligt lättare.

“Den arma qvinnan! Är det väl annat

än en skef uppfostran som vållar ett dylikt missförhållande?

“Visserligen icke; ty vore det lifvets sanning hon från barnaåren lärt söka, hvilken herrlig Guds afbild skulle hon ej då blifva! Men nu — nu skall hon blott fånga skenets granna fjärilar; ty hennes själ skall, liksom de vecka formerna, tvingas i snörlif, att den ej må inrymma annat än riktigt smånätta idéer, docktankar, som förnämligast sysselsätta sig med lifvets lek och pjoller.

“Natur och barbari äro nemligen för våra moderna uppfostrarinnor tvenne alldeles synonyma begrepp, och konvenansen, min bror, intet annat än konvenansen har för flertalet af dem något värde.

“Ack, min käraste Herman! Hvad gäller väl för sådana en fattig sergeant, han må nu vara huru god, huru verkligt bildad som helst?

“Vore jag författare, jag skulle då sannerligen i hvarje ny skrift framhålla den viktiga frågan om qvinnans uppfostran; men nu är jag bara en simpel brefskrifvare och vänder derföre åter från de allmänna betraktelserna till mera enskilda förhållanden, hvilka också

säkert för närvarande vida lifligare reta din nyfikenhet.

“Jag sade nyss, att det var hennes fåfänga som hufvudsakligen fört henne på löjtnantens sida — men huru? Ack, den förfarne har så många konstgrepp att härvid använda, att det skulle fordras alltför lång tid att uppräknas dem!

“Ett må jag dock nämna, att “din“ person här så småningom blifvit afklädd hela sitt verkliga värde, och att du för min syster nu framstår blott och bart som en stackars beskedlig sergeant, med hvilken det vore mindre välbetänkt att hafva några närmare föreningsband, än på sin höjd vänskapens.

“En vänskap af det slaget menar jag dock att du, lika litet som jag, värderar; ty huru förhåller väl den sig till den fulla, varma kärlek, som föregått densamma? Jo, alldeles som en pressad ros till den i full fågring blommande! Den ligger så tunn och förtorkad i hjertats herbarium och lär der aldrig blomstra upp igen.

“Näst fåfängan tror jag lättsinnet vara närmaste orsaken till Evas affall, om jag så

får säga. Ja — hon är verkligen lättsinnig, och efter den uppfattning, jag nu har af hennes inre, skulle det icke det ringaste förundra mig, om hon, i fall någon ny tillbedjare komme, snart öfverflyttade sitt tycke till den. Endast stora motgångar kunna tämja ett sådant sinnelag — ett sinnelag, som dels af naturen, dels af ett oförsvärligt öfverseende af klemmande föräldrar, fått alltför fritt utbildas.

“Sådan som min syster nu är, liknar hennes själ en himmel, der spridda moln då och då draga fram — allt efter som dessa beskugga olika delar af jordytan, faller solljuset än på den ena än på den andra platsen. Der som nyss var mörker, blir klaraste dag, och tvärtom.

“I händelse du sjelf således en vacker dag komme hit, vore det alls icke oväntadt, om Eva, lika hastigt som hon dragit sin tillgifvenhet ifrån dig, läte den dit återvända. Men vore du väl derföre mer att lyckönska? För ingen del — din olycka blefve tvärtom utan tvifvel större än någonsin. Ty derom är jag fullt och fast förvissad: Eva skulle förr eller sednare blifva dig otrogen, likasom hon nu

kommer att blifva det mot Edelstjerna. Ingen af er är rätta mannen åt henne. Han är för *mycket* fåfäng — du alltför *litet*; han är pretentiös — du anspråkslös — han lätt pikerad — du alltför saktmodig; i få ord sagdt: han har de förträffligaste anlag att i äktenskapet blifva en småsinnad despot, då du deremot lofvar att utvecklas till en sådan der beskedlig man, vid hvilken en liflig och nyckfull kvinna så snart ledsnar.“

Sergeanten läste ej mer. Häftigt upprörd kastade han brefvet på golfvet, stampade med foten och utropade: “Beskedlig och aldrig annat än beskedlig! Nej, det är lögn, jag är icke sådan! Och hade jag dig här, du, som bedragit mig — du skulle få se då, hurudan jag verkliga är!“ . . .

— Hur i all verlden är det fatt med sergeanten Alm? frågade fästningens kommandant den jourhafvande löjtnanten, när han en eftermiddag fram i Mars månad stod och samspråkade med denne i högvakten. Maken till sergeant har jag ännu aldrig haft att göra med, det är visst och sant.

— Ja, icke förstår jag mig på den virrskallen; riktigt klok tycks han icke vara.

— Kan man föreställa sig en sådan garnisonskarl? återtog kommandanten; groft försumlig i tjensten och oredig i tal och svar.

— De täta arresterna tyckas ej särdeles ha ryckt upp honom; men på det här viset, menar jag, har han hållit i ända se'n jul.

— Just så är det; vid det laget var det som satan for i honom.

— Det blir visst intet annat än att riktigt ta i honom med hårdhandskarna; ty icke går det här an längre. En vacker dag ställer han väl till något spektakel, som kommer att sätta både kommandanten och mig i mellanhand.

— I dag skulle han vara åter från staden precis klockan sex, och hvad är hon nu?

— Half sju!

— Förb . . . . t! Karlen måste bestämdt antingen vara galen eller kär.

— Kär? Det tviflar jag storligen på; sådane der beskedliga män bruka sällan bry sig om slikt.

— Säg icke det; det är just de besked-

lige karlarne, som fruntimren handtera efter godtycke. De andra reda sig nog.

— Kommendanten har kanske rätt, vår sergeant är möjligen verliedt. Jag för min del, kan emellertid aldrig lida en sådan militär; en krigare bör, tycker jag, endast älska konungen, reglementet och sig sjelf; och skall han då ändtligen någon gång ge det täcka könet sin hyllning, så må det i all verlden bara komma i fråga i brist på annan sysselsättning, eller, förstås, för att på honettare sätt reglera sina affärer.

— Just så har jag också räsosnerat i min dag, och derfor är jag ännu i denna stund en sjelfständig och glad ungarl...

Morgonen efter nyss anförda samtal inlopp till fästningen den underrättelsen, att sergeanten Alm, redan klockan fyra föregående eftermiddag, med gästgifvareskjuts från Malmö afrest åt norra orterna.

V. KAP.

»Vid denna syn uppgaf Eva ett högt ångestrop, drog sig hastigt tillbaka ur fönstret och nedföll, afsvimmad.»

Hon var ändå bra skön, der hon satt i sin falskhet, den unga Eva, jag menar morgonen af den dag, då hon skulle vigas vid sin nya trolofvade. Ja, hon var skön, man måste erkänna det, antingen man betraktade hennes yppiga, väl proportionerade växt eller de reguliera anletsdragen, det ebensvarta håret och de mörka, eldiga ögonen! De kastade blickar kring sig, oroliga som passionens, förtärande för den, som mötte dem.

Det var i sitt eget rum hon befann sig, och hos henne en kammarjungfru, som var sysselsatt med ordnandet af åtskilliga prydnader, dem hennes fröken i dag skulle bära.

Eva hade en stund förstrött sig med läsandet af ett bland Goethes ryktbaraste arbeten, "Leiden des jungen Werthers." Med lifligaste intresse hade hon följt skildringen af alla de marter, som qualde den olycklige älskarens allt för veka hjerta — och då hon nu en stund höll upp med läsningen, var det endast för att begrunda någon i boken framkastad reflexion. Det var derunder som hennes ögon fingo ett så lifvadt, till passion stegradt uttryck.

Ändtligen tycktes hon ha funnit det tanken velat söka, och nu var hon åter fördjupad i sitt studium. Hon närmade sig slutet af boken, der de för ett känsligt sinne mest upprörande skildringarne förekomma, och hennes drag fingo härunder så småningom ett allt mer och mer sorgbundet uttryck. Slutligen rullade stora tårar öfver kinderna.

— Gud bevara mig, jag tror fröken gråter! afbröt då kammarjungfrun, beställsamt.

— Sköt du ditt! sade Eva otåligt, lade dermed boken på soffan och gick hastigt till fönstret.

Det var visserligen ännu endast i Mars

månad; men väderleken var redan så mild och solen lyste i dag så ovanligt varmt, att Eva ej kunde afhålla sig ifrån att för några ögonblick öppna fönsterventilen och inandas den friska luften. I närstående buskar och träd flaxade sparfvarne muntert af och an; men på marken låg ännu ett tunnt snötäcke utbreddt, ehuru detta dock här och der af vår-sol och vårvind blifvit gjordt glest och genomskinligt. Detta märktes isynnerhet, då blicken vandrade ut ur trädgården till de öppna fälten, der höstrågen, grön och tät, stod infattad i sin hvita snöram.

Emellertid hade den vackra Eva knappt hunnit taga nejden i närmare betraktande, då ett mörkt föremål plötsligen skymtade fram invid vägen. Hon vände sig straxt ditåt och såg... hvem såg hon? — jo, Herman, den stackars kusinen, som knappast på tio fots afstand stod ansigte mot ansigte med henne. Men hurudan? Med oordnadt hår, med likbleka kinder, och med ögon, hvilka ur djupa gropar sköto flammor af förtviflan och vansinne. Vårds-löst hängde den grå uniformskappan öfver de

breda skuldrorna och endast den högra armen var deraf helt och hållet skyld.

I samma ögonblick sergeanten såg det väl bekanta ansigtet utom fönstret, stod han under några sekunder liksom förstenad; men med passionerad hastighet närmade han sig straxt derpå det föremål, som med sådan häpnad slagit hans sinne, och häftade på henne en hemsk, men innehållsrik blick.

— Herman! hviskade hon, bleknande. Men han stod stillatigande framför den sköna be-
dragerskan, ty hans läppar skälfdde i detta ögonblick så häftigt, att ord omöjligen kunde komma deröfver.

— Herman! sade åter Eva i nästan bed-
jande ton.

Då gick sergeanten ännu ett steg närma-
re, såg henne rätt in i ögonen och sade helt
skarpt och bestämdt:

— Gå ej i brudstol i dag!

Och när han härvid gjorde en häftig åt-
börd med högra armen, flög kappan äfven på
den sidan upp, blottade den hittills försigtigt
gömda handen och visade huru denna omslöt
en blank pistolpipa.

Vid denna syn uppgaf Eva ett högt ångestrop, drog sig hastigt tillbaka ur fönstret och nedföll afsvimmad...

När qvällen kom, samlades der en stor folkskara utanför Tofteborgs corps de logis; ty klockan sju skulle vigseln försiggå. Alla fönster voro denna afton rikt eklärerade och i den festliga salongen glimmade en oerhörd mängd ljus i kronor, lampetter och kandelabrar. Elegant klädda gäster infunno sig der i massa, och sjelfve den andlige, som skulle förrätta den vigtiga ceremonien, var redan synlig. Slutligen kommo också brud och brudgum, den förra skön som vanligt, men med kinder, som i hvithet täflade med hennes drägt.

Bröllopssalen var belägen i öfra våningen och man kunde således ej från gården se särdeles stor del deraf; men när brudparet inträdde, kom der beställsamt någon domestik uppifrån och berättade för den nyfikna folkhoppen, att brud och brudgum redan stodo för presten. Då blef der en uppståndelse dernere och man drog sig allt längre och längre utåt gården, att få så mycket större öfersigt af hvad som tilldrog sig uppe i våningen. Men

på den upphöjda rundeln af gårdens midt stod redan förut en man, ensam för sig, och vände blicken uppåt de ljusa fönstren. Han kunde från sin plats rätt beqvämt se in i salongen. Så länge han endast såg gästerna stå der och vänta, behöll han ett skenbart lugn; men när nu brudparet också infann sig och trädde fram för kyrkans tjenare, då knöt han handen hårdare än förut ihop, stampade häftigt med foten och lät omedvetet tänderna gnisslande möta hvarandra. Och när hopen i detsamma trängde fram der han stod, svepte han hastigt den vida kappan omkring sig, drog mössan djupt ned öfver pannan och gick med snabba steg tvärs öfver gården till en af flygelbyggnaderna.

— Hvem var den der, som var så folk-rädd? frågade någon af de kvarstående.

— Hjelpe mig Gud, tror jag inte det var sergeanten! svarade en röst.

— Hvilken sergeant?

— Åh kors, Herman Alm, vet jag!

— Och han skulle vara härute — han, som är syskonebarn med fröken...

— Det är rakt omöjligt, inföll den tredje; sergeanten ligger ju i Malmö, vet jag!

— Säg hvad ni säga vill, menade den, som gjort påståendet i saken; sergeant Alm var det, och det så säkert, som att jag står här!

— Ja, det är nog visst och sant, intygade en fjerde person; jag känner sergeant Alm lika bra, som jag känner min egen bror; och att han inte är med på bröllopet, det har nog sina skäl, det ock!

— Hm! menar ni det? frågade en af de förra nyfiket.

— Den saken hör ju inte hit! blef det afvisande svaret, och dermed afstannade åtminstone på en stund samtalet om sergeanten.

VI. KAP.

»Det är derföre alls icke värdt att göra några efterspaningar, vare sig att finna den döde eller den ännu lefvande.»

Vi nämnde, att bruden vid sitt inträde i högtidssalen var ovanligt blek om kinden; hon blef ej heller, när vigselakten började, mer blomstrande.

«Så skön hon är!» tänkte en af de kringstående; «så kall!» sade för sig sjelf en annan.

I detta ögonblick uttalade presten de betydelsefulla orden:

— Inför Gud, den allvetande, och i denna församlings närvaro, frågar jag dig, Eva Ehrencrantz, om du vill hafva denne, Conrad Edlestjerna, till din äkta man och älska honom i nöd och lust?»

— Nej! svarade bruden i hög och bestämd ton.

En allmän häpnad fattade härvid de närvarande; men Evas far steg, efter kort besinning, fram till presten och yttrade häftigt:

— Var god och gör frågan om igen, herr pastor! Stundens höga vikt har visserligen gjort min dotter allt för mycket altererad! Och på bruden kastade han härvid en betydelsefull blick — en blick, så skarp och sträng, att hon från honom aldrig förr erhållit en sådan.

Pastorn återupprepade, enligt begäran, den betydelsefulla frågan, och med den mest spända väntan afvaktade de många vittnena, hvad vändning saken denna gång skulle taga. Bruden sjelf tycktes några ögonblick stå tvekan- de. Nu svarade hon äntligen:

— Nej!

Och med detsamma vände hon sig mot sin bror, fattade hastigt hans arm och gick med honom ur salen. Till Evas kammare vände de sina steg, och inkommen dit, kastade sig system, högt snyftande, i brodrens famn. Flera minuter förblef hon så, utan att kunna yttra ett ord. Men när smärtan äntligen af tå-

arne blifvit något lindrad, berättade hon skyndsamt för Edvard, på hvad sätt hon i dag först återsett Herman, samt huru hon sedermera, straxt före vigselns början, vid en blick utåt trott sig upptäcka honom på blomsterrabatten å gårdens midt.

— Jag är nästan säker, tillade hon att Herman fattat något förfärligt beslut... att han ettdera tar lifvet af sig sjelf eller någon annan. Gå derföre straxt ned, käre Edvard, och hör åt bland folket, om de ej sett honom och hvar han väl nu kan befinna sig! Jag väntar dig med största otålighet åter; men var, i Guds namn, snar!

Edvard skyndade ut; men Eva tog då nyckeln ur sin dörr; ty hon fruktade att hennes far skulle infinna sig här. Verkligen kom också denne, efter en stunds förlopp, derutanför, lyssnade och bultade på, men gick, när intet ljud förnams till svar, åter sina färde. Eva ville i närvarande stund för intet i verlden träffa den gamle; ty nu var hennes ifrigaste längtan att först få visshet om, att Herman ännu vore att finna. Ängsligt afbidade hon derföre sin brors återkomst; och när hans

välkända steg hördes ljuda i förstugan, var hon honom brådskande till mötes.

— Har du sett honom? frågade hon ifrigt.

— Nej, inte jag! men flere af folket säga sig ha observerat honom för en knapp timma se'n, eller just då vigseln skulle börja.

— Och hvart tog han sedan vägen?

— Jag fick just nu höra af en betjent, att han gått in i flygeln och i min kammare; men när jag kom dit för att se efter, var nyckeln ej på sin vanliga plats, och då jag bultade på, hördes intet svar inifrån.

— Herre Jesus, om han skulle ha skjutit sig derinne!

— Det må vi inte tro; det har ju ingen hört något skott!

— Låt oss gå dit båda två; jag har en förfärlig aning!

— Men nyckeln?

— Vi ha två sådane; din städerska har den ena; gå fort efter den, och jag är genast färdig!

— Men pappa söker dig redan; jag hörde honom nyss fråga efter dig dernere.

— Kan ej hjälpas — jag måste, jag skall

komma in i ditt rum; för Guds skull skynda bara!

Edvard hade snart anskaffat den erforderliga nyckeln, och han och systemen smögo sig nu oförmärkt ur huset och hastade ned till flygelbyggnaden. Snart voro de inne i det efterlängttade rummet. När ljus blifvit tändt, föll dess sken bland andra föremål äfven på ett bref, som låg midt på skrifbordet.

— Det är från honom! utropade Eva; och utan att ens läsa utanskriften, bröt hon brefvet. Dess öfverskrift var till Edvard Ehrencrantz; men innehållet lydde, som följer:

“Man har hunnit långt här i verlden, då man ej mera hoppas, ej mera tror på något. Ty då kan man när som helst taga farväl af detta lifvet. Så långt har också jag kommit, och derföre är det nu min fasta föresats att sluta en tillvaro, som bör vara lika odräglig för andra, som för mig sjelf.

Men då jag går att taga ett sådant steg, vill jag för dig, troligen den ende, som med mildt sinne skall döma mig, framställa de tankar jag har om jordlifvet och om det som komma skall.

“Jag tror, ser du, att hvar och en menniska har en make, ett andra jag, att här söka, men blott en enda sådan varelse. Finner hon den och förstås och med kärlek mötes af densamma, och blifva de båda sålunda förenade till ett enda saligt och seende väsende, — då är lifvets bestämmelse riktigt nådd, och huru mycken förtjusning och kärlek kunna de ej då sprida kring sig åt medvarelser, som ännu lida.

“Ett sådant andra Jag trodde jag mig en gång hafva funnit, då din syster log emot mig, och lät sina känslor och tankar på det innerligaste möta mina. Då voro våra själar, trodde jag, vigda både för jord och himmel — jag trodde det jag; men huru förfärligt blefvo ej mina ögon öppnade för motsatsen, då den fullvakna verkligheten afbröt min dröm och visade mig, att all dess säkerhet varit en tom aning och jag sjelf blott en sömngångare.

“Eva har varit mitt allt och föreningen med henne min högsta uppgift. Nu, då jag sjelf är intet för henne och en förening oss emellan är omöjlig, nu, min Edvard, förmår jag ej tänka mig ett lif under andra vilkor. Sök

dig en annan! säger den hjertlöse — vänd din håg till ett nytt föremål! Ske icke som oftast ombyten här i verlden, och flytta vi icke stundom fram och åter inom år och månad? “Jag“ kan icke fatta ett sådant lif — “mitt“ mål har jag en gång haft klart för mig; men nu ligga tunga moln mellan mig och det, och hvilken himlens vind kommer att förskingra dem? Och skulle jag på nytt gå att söka en vän för min själ, hvem kunde jag väl numera tro? Ty hurudan var hon, som nyss svek mig? Jo, en varelse, hvars minsta blick eller leende tycktes utlofva en oändlig kärlek! Och när hon ändock kunde bedraga — hvilken annan skulle ej göra detsamma? “Var lugn, tag ditt förnuft tillfånga!“ hör jag dig utropa. Käre vän, säg då lika så gerna till glacieren: “värm mig!“ eller till elden: “gif mig svalka!“

“Jag är ej filosof — måhända en sådan kan, efter behag, bjuda öfver eld och värma; jag är blott och bart en varelse efter min natur; och såsom mitt hjerta af den Högste är danadt, måste det också känna.

“Kanske blir jag derföre kallad svag, svagare än andra? Det är visst möjligt, att man

deruti har rätt; ja! jag är svag, jag medger det gerna; ty jag känner mig icke tillräckligt stark, att med brustet hjerta gå genom lifvets stormar. Jag är som det redlösa skeppet, hvilket med hvarje skummande våg drifves närmare de förstörande bränningarne.

“Men jag hör dig utropa: är då denna kärlek till en maka, detta sökande efter en befryddad själ, det enda, som bör egga oss till verksamhet här på jorden? Jag påminner mig alltför väl, huru du en gång förr gjort mig denna fråga, och huru du också sjelf besvarat den. “Vi lefva för menskligheten“, sade du då, d. v. s. “för människoslägtets bildning och upplysning“, med få ord sagdt: “vi lefva för ljuset!”

“Jag har i sednare tider på egen hand gjort mig närmare reda för denna så kallade lifssak. Följande frågor och svar hafva dervid framställt sig för mig:

“Hvad är det som vi i vår verld kalla ljus?”

Det är ej annat än en andlig halfdager eller gryning!

“Hvad är då vårt lif?”

Det är en blick in i denna halfdager, hvilken börjar med dunkelhet och sålunda äfven fortgår och slutar.

“Men hvad äro vi sjelfva?”

Vi äro här efemerer, dagsländor, med mer eller mindre skimrande vingar. Såsom dessa dväljas vi helst, der floden går fram; men “vår” flod kalla vi odlingens. Vi tro oss der skapa oss en himmel redan härnere; vi syfta mot djupet och märka ej, att detta blott afspeglar himlen der ofvan. När vi sålunda vidröra ytan, tycka vi oss dermed ha gjort tillfyllest; men vingarne kylas; strömdraget rycker oss ned i en bottenlös hvirfvel, och med möda frigöra vi oss åter derifrån. Se vi då på höjden någon klar eld glimma — der skola vi åter värma oss efter det kyliga badet. Men denna gång bränna vi vingarne — och villrådiga säfva vi sedan ut i den öde rymden. När vi nu varsna den rätta himlen, tro vi, att den är det djup, der vi varit så nära att blifva fördränkta; när den verkliga solen ler emot oss, tro vi, att der är den eld, som hotat att förtära oss — och så fladdra vi in i skuggan, skyende himmel och sol, till dess vi, maktlöse,

neddigna i stoftet. Då kommer der en vind och sopar några gulnade löf öfver den plats, der vi fallit; döde äro vi då, döde och förgätne!...

“Döde? hvad är då döden?”

Männe icke svaret på livvets otaliga frågor!

“Skall detta svar blifva lugnande?”

Ja! det skall blifva ljuft, som hvilan för den trötte arbetaren, hänförande, som kärlekens första kyss för den längtande älskaren.

“Derföre är “lefva“ så tvetydigt och sorgligt, derföre är “dö“ så rent och så gladt!

“Men att dö“, säger du, “dö såsom sjelfmördare, fruktar du icke vid en sådan handling den eviges straffdom?”

“Jag är sjelf icke hat- eller hämndfull — huru skulle då han, den högste och fullkomligaste, kunna vara det? Det är ju dessutom han, som danat mig så svag, som jag nu är. Jag tror för min del, att Gud, som är sjelfva kärleken, skall i hulda fadersarmar mottaga mig och med mild omsorg läka de blödande såren. I denna förhoppning vågar jag afslita de band, som ännu fästa mig vid jordelivet

— jag vågar dö. Det är ju godt att jag åtminstone i något kan vara stark.

“Men, käre Edvard! jag vill ej att Eva skall få veta huru jag gått hädan. Säg henne alltså .du, att jag farit öfver till något fremmande land; du säger ju deri ingen osanning! Med den kännedom jag har om hela kringliggande trakten, har det varit mig lätt att uttänka en plats, der man svårligen torde återfinna mitt lik, åtminstone medan det ännu är igenkänligt. Det är derföre alls icke värdt att göra några efterspaningar, vare sig för att finna den döde eller den ännu lefvande.

“Sörj icke öfver att jag ute i ödemarken går min förvandling till mötes. Det är visst sant att jag der icke ligger i “vigd“ jord, och att kanske korpar och andra rofdjur göra sig en glad dag på min bekostnad; men hvad mer? Presterna hafva ju i alla fall ej kunnat viga kyrkogården fri från jordens maskar?

“Medan jag nedskrifver detta, blir jag allt lugnare och fastare i mitt en gång fattade beslut. Derföre kan du också vara förvissad, att när mitt bref kommer i dina händer, finnes jag ej mera till — på jorden.

— "Helsa Eva, men nej! helsa henne icke; ty hon bör helt och hållet förgäta mig! När jag går öfver heden, skall jag ännu en gång kasta en blick tillbaka, och då jag dervid troligen ser de många ljusen från brölloppsalen, skall jag ej känna någon afund öfver att dessa belysa andras glädje.

— "Äfven på min led stråla vänliga ljus — de eviga stjernorna — och min bröllopsmusik spelar stormen i skogen. . . ." *Herman.*

Här var skrifvelsen tvärt afbruten, och det tyckes derutaf, som om brefskrifvaren plötsligen blifvit störd i sitt förehafvande, hvarom brevets knapphändiga försegling och ytterst vårdslösa utanskrift tycktes vittna.

— Syster! utropade Edvard, än är icke allt hopp förloradt. Har han skrifvit detta bref sedan vigseln skulle börja, så kan det knappt vara tio minuter se'n han gick härifrån. Men inom fem minuter har jag en häst sadlad och rider i firsprång efter. Som brevet utvisar, har han tagit vägen öfver heden. Till sjelfva skogsbrynet är en hel fjerdingsväg, och har han icke mer än en kvarts försprång, skall jag ovilkorligen hinna honom."

Med dessa ord gick Hermans vän hastigt mot dörren; men Eva fattade honom häftigt i armen och ropade i sönderslitande ton:

— Låt mig följa med!
— Kära Eva, blif här — du har ju brudklädningen på dig än!

— Der hänger en kappa — jag följer!
— Än din far — har du tänkt på honom?
— Ingen i verlden kan nu hindra mig, och får jag icke följa dig, så går jag ändå!

Edvard kände alltför väl sin systers envisa bestämdhet i fall sådana som detta, och besinnande, att ett enda ögonblicks dröjsmål kunde göra Hermans räddning om intet, gaf han ädligt efter.

— Olyckliga, kom då! ropade han.
Skyndsamt svepte de kapporna kring sig och sprungo ut.

VII. KAP.

»Förlåt, jag svarade ju nej!»

Doft hördes hästarnes hofvar på heden. Snabbt gick ridten; ty i sporrsträck ilade de fram, de båda rytterne. Qvällen var ej bland de ljusaste — den var månlös — men stjernorna spredo dock så mycket sken, att föremålen ej voro helt och hållet insvepta i mörker.

På vägen, der de båda syskonen färdades fram, var utom dem ingen mensklig varelse synlig. Intet buller i deras grannskap hördes störande inverka på deras tankar, och dessa kommo således att med nästan ökad ifver syssetsätta sig med resans ändamål — Hermans återfinnande.

Först när man hunnit närmare Djefvulsklinten, började sorlet höras från vattenfallen

uppe i skogsbrynet, och härvid bröto äfven de vägfarande den tystnad de sjelfva hitintills iakttagit.

— Kan du ännu se någon? frågade Eva.

— Nej! svarade brodren; qvällen är alltför mörk.

— Betänk, om vi komma för sent!

— Än är inte allt hopp ute, låt oss bara skynda!

Och härmed gick ridten, om möjligt, ännu hastigare. Snart voro de helt nära Djefvulsklinten och elfvens brusande blef med hvarje ögonblick allt högljuddare.

— Nu tror jag mig se någon! utropade Edvard plötsligen. Märker du ingen borta vid bron?

— Något mörkt ser jag röra sig; Gud, om det vore han!

— Snart gäller det; måtte bara våra hästar stå oss bi!

Dessas snabbhet blef också i högsta grad tagen i anspråk; de sträckte ut, de ädla djuren, att ryttarnes fötter då och då nästan vidrörde marken.

Afståndet mellan de ridande och vandraren

blef alltså snart till den grad förminskadt, att de förra ej längre hade någon svårighet att närmare granska den sednares gång och åtbörder. Nästan samtidigt utropade de också nu: "Det är han!" Men dermed saktade de äfven i någon mån farten, att icke deras brådstörtade ridt skulle väcka den förföljdes miss-tankar.

Men denne hade redan gifvit akt derpå, och just när de efterföljande med minskad hastighet skyndade fram, var han viss på, att deras färd gällde honom. Då vände han hastigt blicken tillbaka och såg på några hundra stegs afstånd två gestalter till häst, båda i den skumma qvällen oigenkänliga.

"Männe från bröllopsgården?" var den första frågan, som härvid framställde sig för Herman.

Men denna besvarades genast med nej; ty var det väl troligt, att man redan kunnat skicka ilbud att söka honom, medan festen ännu fortginge på Tofteborg och innan Edvard der hunnit läsa hans skrifvelse.

En annan tanke rann honom nu i hågen: "Kunde det icke möjligen vara utskickade från

Malmö, som kommo att hemta honom åter till fästningen? Detta vore för ingen del omöjligt.“

Medan han sålunda tänkte, sade Edvard till Eva:

— Ser du, syster, det är, så sant jag lever, han!

— Ja, kära Edvard; men låt oss, för Guds skull, skynda!

De voro just i beråd att åter öka farten, då de, till stor förskräckelse, märkte, att Herman häruti förekommit dem. Denne stod sålunda redan vid början af den bro, som öfver elfven ledde uppåt skogen, när ryttarne ännu hade sina trehundra steg dit fram; och hunne han nu före dem till stranden, så kunde han der med största lätthet trygga sig för all vidare efterspaning.

Men innan de två ännu tillryggalagt halfva afståndet till bron, sågs flyktingen helt oförmodadt springa åt sidan af densamma och för ett ögonblick stanna invid den föga upphöjda ledstången.

— Herman! ropade Eva då i en sönderslitande ton, stanna i Jesu namn!

Hon hade knappt uttalat dessa ord, då ofvan bron en blixst syntes, ett skarpt skott dånade och Herman sågs nedstörta i strömmen.

Vid denna oförmodade tilldragelse hade

Edvard största möda att hålla inne sin häst — Evas lopp redan med lösa tyglar. Men brodern skyndade då hastigt till hennes hjälp och lyckades äfven hejda den vådliga ridten. Straxt derpå var han sjelf ur sadeln, grep med venstra handen båda hästarnes tyglar och fattade med den högra i Evas arm.

Några ögonblick sednare voro de ystra springarne alldeles frigjorda och Edvard höll systemen vanmäktig i sina armar...

När bruden åter slog upp sina ögon, befann hon sig hemma i sin bädd och bredvid den suto majoren och Edvard. (Brudgummen hade, straxt efter den så tvärt afbrutna vigselakten, rest sina färde.)

— Hur är det med dig, mitt barn? frågade majoren bekymrad.

— Är inte hvita färgen den rätta? sade Eva och såg med förvirrade ögon på fadren.

— Hon yrar, hviskade Edvard till denne.

— Yrar jag? började Eva ånyo. Det är inte sant; men jag säger bara, att hvita färgen är den rätta — eller kanske du påstår, att en brud inte bör vara hvitklädd?

— Jo, kära Eva!

— Ser du inte, att jag har brudklädningen på? Får jag inte gå då, när han väntar?

— Se, se nu, deruppe på Djefvulsklinten står han! — Den febersjuka satte sig härvid upp och

pekade mot höjden. — Skulle jag inte komma när han ber så vackert? Hör ni sången? Hör, så underlig den låter:

Christus dig stjelper,

Djefvulen hjälper,

Kom, kom!

Herre, min Jesus, nu sprang han i elfven! Kan då ingen hjälpa honom — hela stranden står ju full med folk?“

Efter dessa, med största liflighet uttalade ord, sjönk den sjuka åter tillbaka på bädden och iakttog nu någon tystnad. Derefter började hon åter, ehuru med mattare röst: “Hafvet är ändå bra vackert — ser ni, hur sol, måne och stjernor spegla sig deri? — Och så fort skeppet går nu! — Hon fattade här med begge händer det hvita sängomhänget och förde det häftigt af och an. — Känner ni, hur svalt det blåser? bara det inte blir storm!...“

Evas sjukdom var en svårare hjernfeber, och denna antog inom få dagar en så elaktad karakter, att sjelfva läkaren ansåg allt hopp vara ute.

På elfte dygnet, som hade en utmärkt vacker väderlek, smög solskenet sig händelsevis in mellan de eljest så täta gardinerna och lyste på sjukbädden. Hon märkte det, hon, som låg tynande på plågans läger.

“Ser ni, sådan glans de ha?“ hviskade

hon matt. "Hans ögon, ja! Eller är det kanske inte hans? Så klart de lysa, när han ser så här godt på mig!... Tycker ni inte att mina se bra dunkla ut? Det är den andres fel, det!... Men hu, hvad du nyss såg hemsk ut!... Jag såg nog pistolpipan, hur hon blänkte under kappan... Käraste Herman, tag hellre Evas lif!... Se, se! se hur han blinkar! Nej, blunda, Herman! När du ser så der ut, blir jag ängslig... Jag tror du springer, Conrad — är du rädd för Herman?... Herman, hör hvad jag säger,

Kom, kom!

Christus...

Han vill inte tro mig, kära barn!"

Här tystnade den febersjuka för några ögonblick; men derefter for hon på en gång häftigt upp och, högljuddare än man under nästförflutne dagar hört henne yttra sig, ropade hon nu flera gånger Hermans namn. Och åter tystnade hon; men när hon för tredje gången började tala, yttrade hon endast detta:

"Förlåt, jag svarade ju nej!"

Dessa voro hennes sista ord...

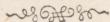
Redan ett par dagar före Evas död blef Herman i all tysthet begravnen. Hans lik hade man återfunnit helt nära herregården, dit det af strömmen blifvit fördt. I vigd jord fick

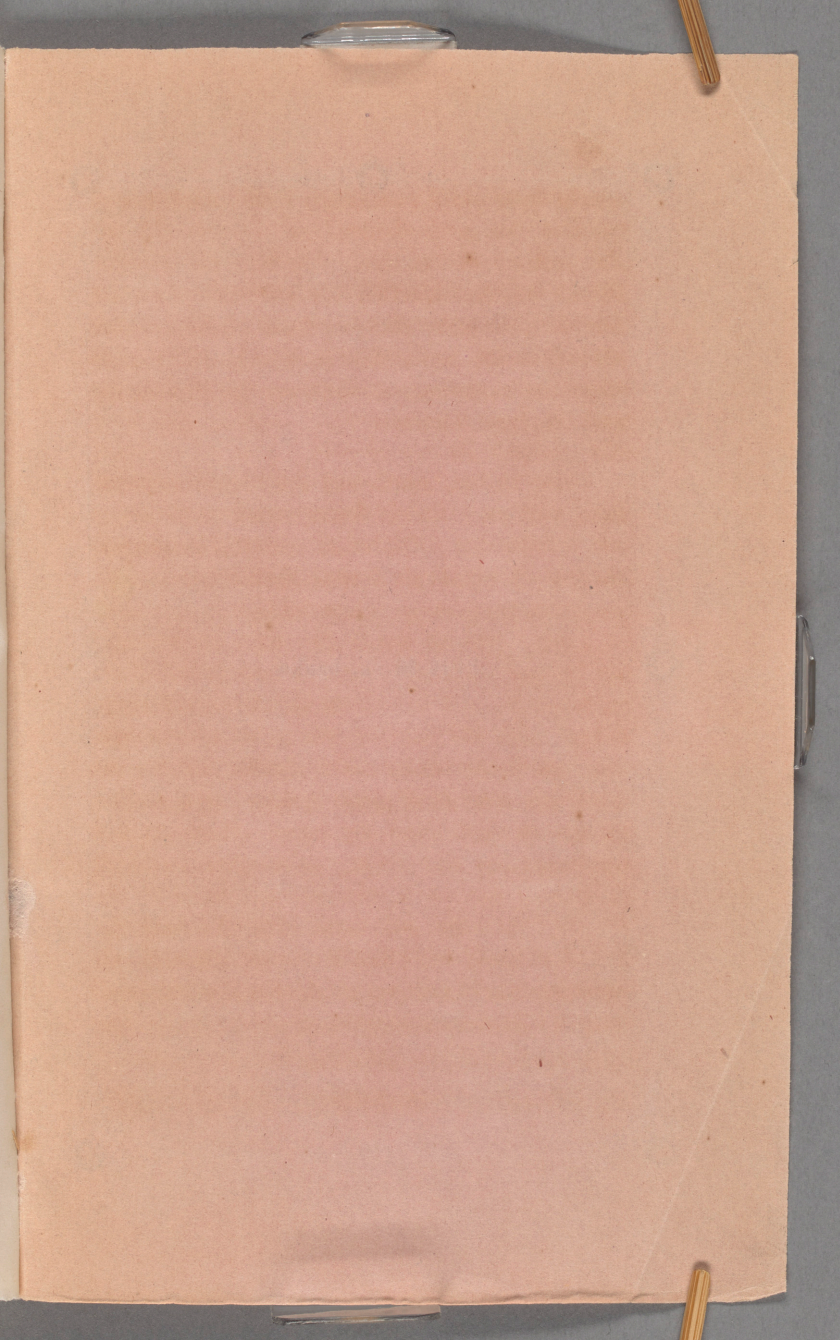
den hädangångne visserligen hvila, men endast "afsides" på kyrkogården. —

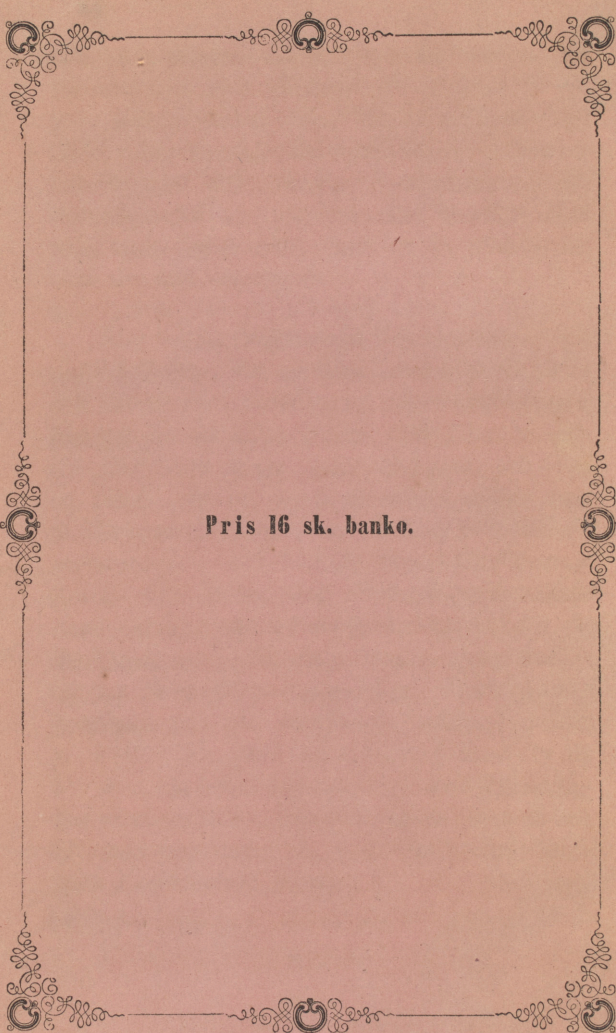
Ännu i döden skön, låg Eva på sin likbädd. Mången hjertats tår blef der gråten — der flätades ock mången frisk blomma i den hänsofnas lockar. "Hur vacker hon är!" sade alla, som sågo henne; "hon ser ju alldeles ut, som om hon slumrade."

Här slutar berättelsen om sergeanten och hans käresta. En vandrare, som kom på heden och hörde den förtäljas af någon ålderstigen, har om de olyckliga tvenne följande ord:

"De voro svaga själar båda två, och blott en gång i sitt lif visade de något större drag af beslutsamhet, det var, då hon bröt vigselceremonien — och han de band, som fästade honom vid lifvet. Jag skulle vilja likna sådana varelser vid meteorer, hvilka väl för ett ögonblick med stor glans lysa — men endast för att snart dö bort i mörker. Huru mycket herrligare äro icke de starka själarne — måtte vi hvar i sin stad söka likna dem — ty de äro som planeter: om deras himmel ibland tåras af störtskurar, eller om tunga moln då och då omtöckna dem, så gå de dock alltid ånyo fram i oförändrad klarhet.

Pris 16 sk. banko.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

